

Oszczędzanie i inwestycje

CZEGO DOWIESZ SIĘ Z PRZECZYTANEGO TEKSTU

- jaka jest różnica między oszczędzaniem a inwestowaniem
- czy Polacy dużo oszczędzają i jak wypadamy na tle Unii Europejskiej
- czym jest rynek finansowy
- w jakie instrumenty można inwestować i gdzie
- jak definiujemy ryzyko w inwestowaniu

WSTĘP

Oszczędzanie i inwestowanie nie są pojęciami zamiennymi, chociaż oczywiście są ze sobą powiązane. Samo oszczędzanie nie daje nam jeszcze zysków, natomiast może zapewnić bezpieczeństwo finansowe w przyszłości. Niejako drugą stroną medalu oszczędzania jest inwestowanie. Zaoszczędzone środki finansowe możemy wykorzystać właśnie w ten sposób - inwestując. Inwestowanie pozwala uzyskać w przyszłości dodatkowe środki, chociaż nie jest pozbawione ryzyka. W tym materiale dowiedziecie się, czym różnią się oszczędności od inwestycji, czy Polacy dużo oszczędzają, a także gdzie i w co można inwestować.

OSZCZĘDZANIE

Myśląc o oszczędzaniu, prawdopodobnie przychodzi Wam do głowy kilka haseł: oszczędzanie kojarzymy z odkładaniem pieniędzy na później, nie wydawaniem dużo lub nie wydawaniem pieniędzy na rzeczy niepotrzebne, zbieraniem na emeryturę lub

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

wykorzystywaniem różnorodnych okazji i promocji w sklepach. W rzeczywistości oficjalna definicja oszczędności mówi, że są to zasoby pieniężne, które nie zostały w danym momencie przeznaczone na zakup dóbr i usług konsumpcyjnych, czyli zaspokajających bieżące potrzeby nabywców. Można więc zauważyć, że kojarzenie oszczędzania z kupowaniem na promocji nie jest słuszne. Oszczędzanie to właśnie niewydawanie, a kupowanie – chociażby wykorzystując duże promocje - to nadal wydawanie, a więc przeciwieństwo oszczędzania.

Czy Polacy dużo oszczędzają? To zależy od punktu widzenia. Aktualnie, na początku roku 2024, nieco ponad połowa gospodarstw domowych deklaruje, że oszczędza środki finansowe. Jest to około 54% gospodarstw domowych. Nie jest to liczba wysoka. Docelowo oczywiście optymalną sytuacją byłoby, gdyby wszystkie gospodarstwa domowe posiadały oszczędności. Jednak porównując sytuację aktualną do 10 czy 15 lat wcześniej, widać bardzo duży postęp. W połowie lat 2000., około 2006-2007 roku jedynie 20-kilka procent gospodarstw domowych deklarowało, że posiada oszczędności.

Wykres 1. Odsetek polskich gospodarstw domowych, które oszczędzają i nie oszczędzają w latach 2018-2014

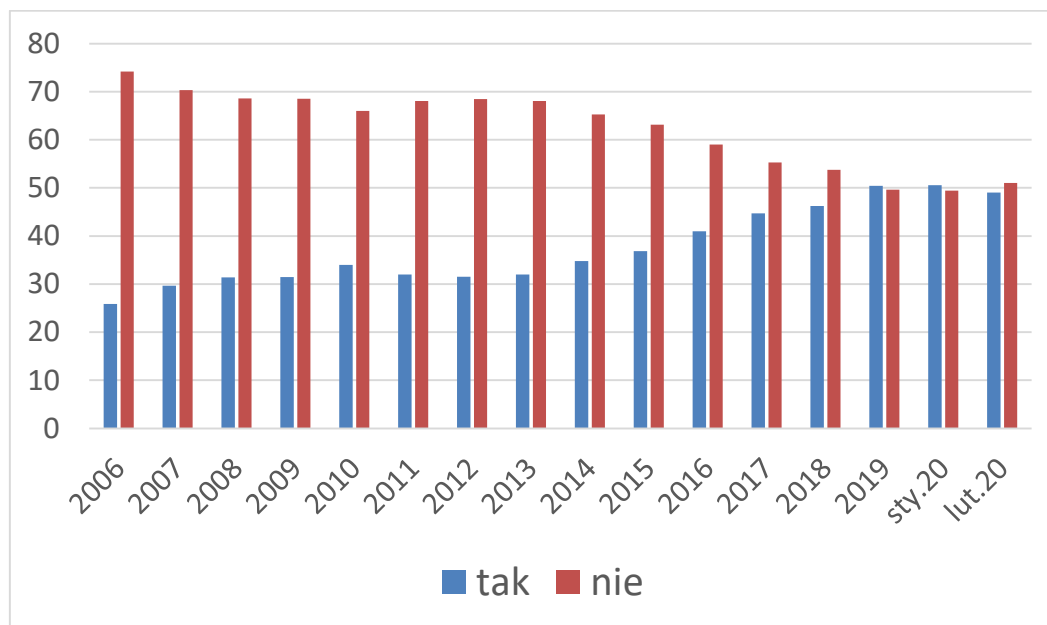

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosc/5516/1/131/1/wskazniki_koniunktury_konsumenckiej.xlsx.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Wykres 2. Odsetek osób oszczędzających w Polsce w latach 2006-2020

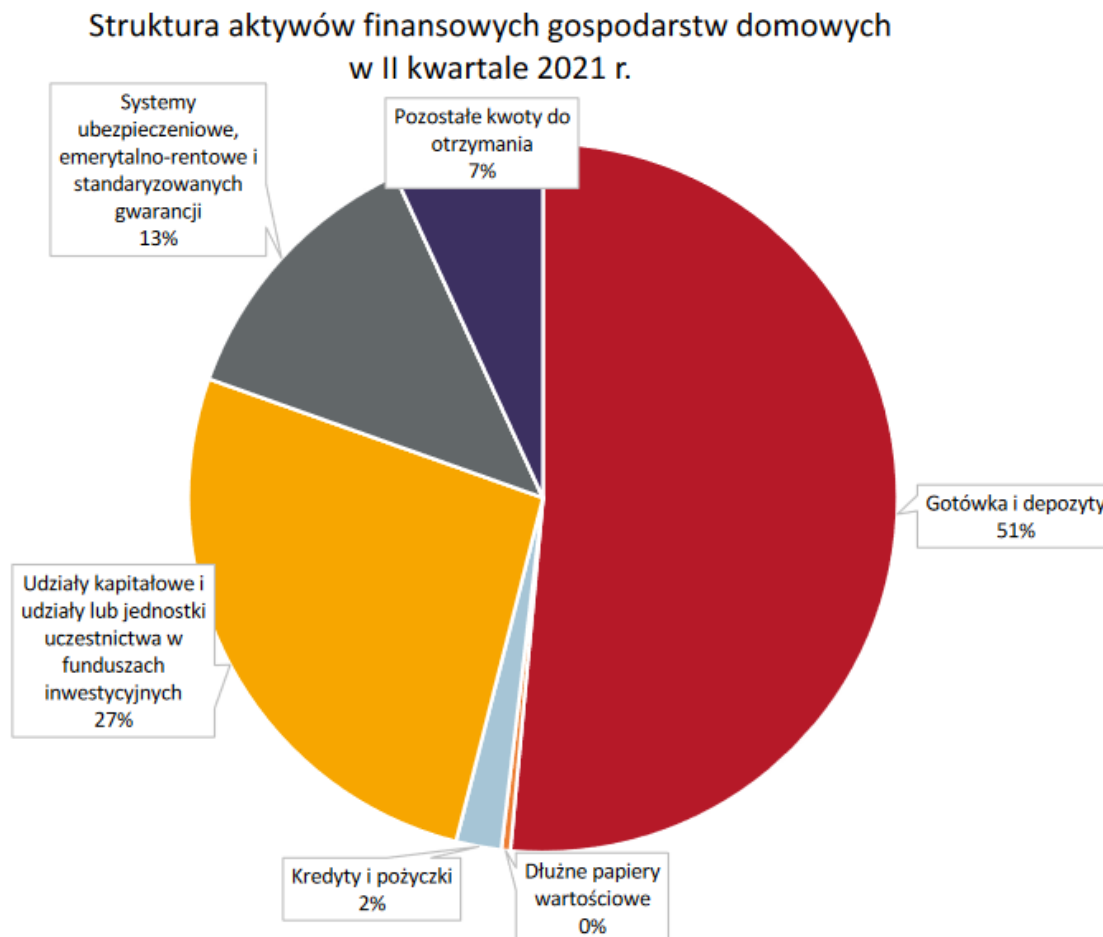
Źródło: GUS, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/koniunktura/koniunktura-konsumencka-luty-2020-roku,1,84.html>.

Oszczędności Polaków najczęściej przyjmują formę gotówki i depozytów bankowych. Jest to nieco ponad połowa wszystkich oszczędności Polaków. Na drugim miejscu Polacy wykorzystują w celach oszczędnościowych udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. Oszczędzamy też wykorzystując systemy ubezpieczeniowe i emerytalno-rentowe.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Wykres 3. Struktura aktywów finansowych gospodarstw domowych w II kwartale 2021 r.

Źródło: Polski Fundusz Rozwoju, Comiesięczne zestawienie informacji o oszczędnościach, Grudzień 2021

Według ankiety Związku Banków Polskich, najważniejszymi celami długoterminowego oszczędzania są dla Polaków zagwarantowanie sobie godnej emerytury, kwestie zdrowotne i oszczędzanie na cele mieszkaniowe. Ankietowani pytani o stosunek do oszczędzania odpowiadają w następujący sposób: 18% nie oszczędza w ogóle - wszystko przeznaczają na bieżące potrzeby. 29% ankietowanych oszczędza okazjonalnie wtedy, gdy pojawiają się nieplanowane wpływy finansowe. 28% ankietowanych oszczędza regularnie od czasu do

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

czasu - kilka razy w roku udaje się im odłożyć konkretną kwotę. Natomiast 25% badanych regularnie oszczędza co miesiąc, odkładając konkretną kwotę jako oszczędności¹.

Czy Polacy oszczędzają mniej czy więcej niż przeciętny Europejczyk? Oczywiście nie należy porównywać konkretnych kwot w jednostkach pieniężnych. W krajach o wyższym dochodzie automatycznie oszczędzane kwoty będą wyższe. Warto więc porównywać stopy oszczędności. Stopa oszczędności to kwota, jaka pozostaje z dochodu do dyspozycji brutto po zaspokojeniu potrzeb konsumpcyjnych. Mówiąc prościej, jeżeli z naszego dochodu odejmiemy kwotę na zapłacenie podatków oraz kwotę, jaką wydajemy na potrzebne nam dobra i usługi, to co zostaje wyrażone procentowo to stopa oszczędności.

Porównując się do średniej europejskiej, możemy zauważyć, że Polacy oszczędzają sporo mniej. Aktualne dane pokazują, że przeciętny Europejczyk oszczędza około 12-13% swojego dochodu rozporządzalnego. W roku 2022 przeciętny Polak posiadał ujemne oszczędności, czyli tak naprawdę zadłużył się.

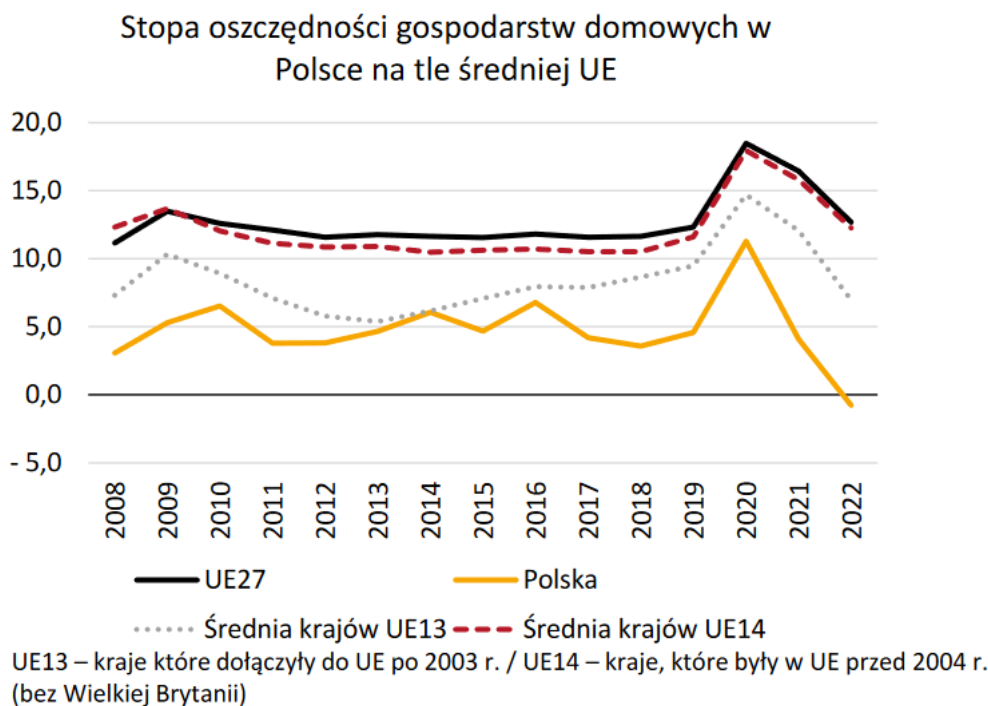
¹ Związek Banków Polskich, raport InfoKREDYT, grudzień 2021

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Wykres 4. Stopa oszczędności gospodarstw domowych w Polsce na tle średniej UE w latach 2008-2022

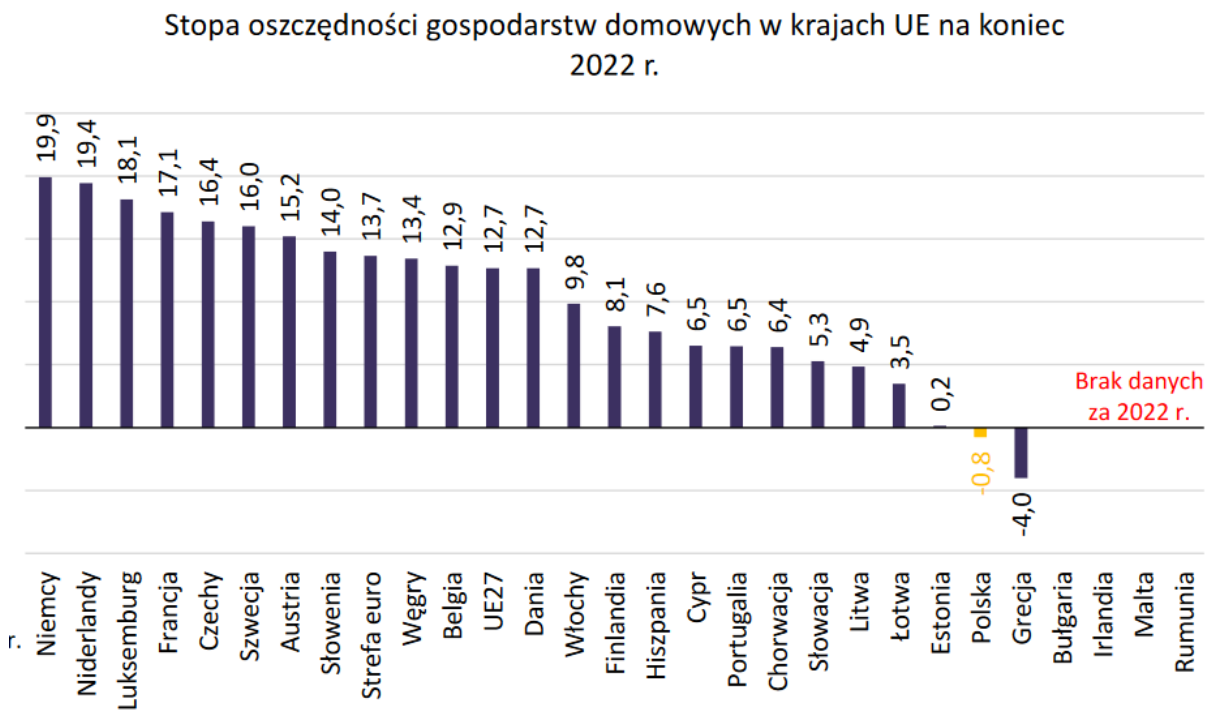

Źródło: Polski Fundusz Rozwoju, Comiesięczne zestawienie informacji o oszczędnościach Polaków - styczeń 2024 r., <https://pfr.pl/ekspertyzy-ekonomiczne/comiesieczne-zestawienie-informacji-o-oszczednosciah-polakow-styczen-2024-r.html>.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Wykres 5. Stopa oszczędności gospodarstw domowych w krajach UE na koniec 2022 r.

Źródło: Polski Fundusz Rozwoju, Comiesięczne zestawienie informacji o oszczędnościach Polaków - styczeń 2024 r., <https://pfr.pl/ekspertyzy-ekonomiczne/comiesieczne-zestawienie-informacji-o-oszczednosciah-polakow-styczen-2024-r.html>

Najwięcej oszczędza się w krajach takich jak Niemcy, Holandia, Luksemburg, Francja, a także Czechy, Szwecja. Najmniej w Grecji.

Skuteczne oszczędzanie to oszczędzanie regularne i długoterminowe. Pomaga w tym mechanizm procentu składanego. Odsetki, czyli inaczej mówiąc zysk z inwestycji, są dodawane do zainwestowanego kapitału początkowego, czyli na przykład naszego wkładu na lokatę. Proces dodawania odsetek powtarza się w kolejnych okresach. Zainwestowany kapitał staje się coraz większy, więc dostajemy z niego więcej odsetek, zakładając takie samo oprocentowanie w kolejnych okresach. Warto pamiętać, że im wcześniej zaczniesz oszczędzać, tym można więcej zbierać. Przy wyższej stopie oprocentowania również zgromadzimy więcej. Im dłużej oszczędzamy, tym większe będą efekty mechanizmu procentu składanego. Niekiedy oszczędzając mniejsze kwoty, ale dłużej, uzyskamy na koniec wyższą

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

kwotę, niż gdybyśmy odkładali kwoty wyższe, ale przez krótszy okres. Trzeba jednak pamiętać, że od zysków kapitałowych, a takimi są też odsetki z lokaty, trzeba zapłacić podatek. Jest to 19%. Pieniądz zmienia też swoją wartość w czasie. Psychologicznie preferujemy pieniądze w okresie bieżącym, mają dla nas większą wartość: bardziej cieszy nas 100zł w portfelu dzisiaj, niż obietnica 100zł, które będziemy mieć za miesiąc. Podobnie bardziej cieszy nas zjedzenie pączka teraz, niż obietnica zjedzenia pączka za tydzień. Na zmianę wartości pieniądza w czasie wpływa też występująca inflacja lub deflacja. Deflacja to spadek ogólnego poziomu cen w gospodarce, inaczej wzrost siły nabywczej pieniądza. Oznacza, że za taką samą kwotę, w przyszłości będziemy w stanie kupić więcej niż dzisiaj. Jest to jednak rzadka sytuacja. Dużo częściej mamy do czynienia z inflacją, a więc ze wzrostem ogólnego poziomu cen w gospodarce, a inaczej spadkiem siły nabywczej pieniądza. Gdy w gospodarce panuje inflacja, w przyszłości będziemy w stanie kupić mniej niż dzisiaj za taką samą ilość pieniędzy. Zmiana wartości pieniądza w czasie oznacza, że nawet jeżeli w przyszłości zgromadzimy na koncie dużą kwotę, to niekoniecznie będziemy mogli za nią kupić tak dużo, jak kupilibyśmy za taką kwotę dzisiaj.

INWESTYCJE

Myśląc o inwestycjach myślimy niekiedy o graniu na giełdzie, kupowaniu papierów wartościowych, spekulacji na rynku walutowym. W przypadku przedsiębiorstw inwestycje pewnie kojarzą nam się z kupnem nowych maszyn. Oficjalna definicja inwestycji to wyrzeczenie się obecnych, pewnych korzyści na rzecz niepewnych korzyści w przyszłości. Obecnymi pewnymi korzyściami są oczywiście pieniądze, które posiadamy i moglibyśmy wydać na dobra i usługi. Przyszłymi korzyściami jest zysk, jaki możemy osiągnąć. Nie jest on jednak stuprocentowo pewny.

Inwestycje dzielimy według różnych kryteriów, ale jednym z najpopularniejszych jest kryterium terminu. Inwestycje krótkoterminowe to takie do jednego roku, długoterminowe - powyżej jednego roku.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Inwestycji dokonujemy na rynku finansowym. Rynek finansowy jest miejscem, na którym zawierane są transakcje kupna i sprzedaży różnych form kapitału pieniężnego, na różne terminy w oparciu o różne instrumenty finansowe. Rynek finansowy możemy podzielić na kilka segmentów: rynek pieniężny, kapitałowy, walutowy, terminowy i depozytowo kredytowy.

Rynek pieniężny jest miejscem, gdzie przeprowadza się transakcje instrumentami finansowymi o okresie zapadalności - czyli takim terminie ważności instrumentu finansowego - nie dłuższym niż jeden rok. Na rynku pieniężnym dokonujemy więc inwestycji tylko krótkoterminowo. Jest to rynek o wysokiej płynności i stosunkowo niskim poziomie ryzyka, ale co się z tym wiąże, stopy zwrotu na tym rynku są z reguły raczej niskie. Na rynku pieniężnym dominują inwestorzy instytucjonalni, czyli na przykład banki centralne, banki komercyjne czy inne instytucje finansowe.

Rynek kapitałowy to ten segment rynku finansowego, gdzie dokonuje się transakcji długoterminowych, czyli instrumentami finansowymi o zapadalności dłuższej niż jeden rok. Na rynku kapitałowym podmioty, którym brakuje kapitału, mogą go pozyskać. Rynek ten jest też miejscem, gdzie można ulokować posiadane nadwyżki kapitału. Poziom ryzyka i stopy zwrotu na rynku kapitałowym są bardzo zróżnicowane.

Na rynku walutowym dokonuje się transakcji walutami. Rynek ten ma przede wszystkim charakter pozagiełdowy. Ustalane są na nim kursy poszczególnych walut, jedna wobec drugiej.

Rynek terminowy to miejsce, gdzie handluje się instrumentami pochodnymi. Są to takie instrumenty finansowe, których ceny zależą od cen aktywów podstawowych. Na polskim rynku finansowym najbardziej znanymi instrumentami pochodnymi są kontrakty terminowe i opcje, a także swapy.

Rynek depozytowo kredytowy tworzą instytucje finansowe, których podstawowym zadaniem jest przyjmowanie depozytów oraz udzielanie kredytów i pożyczek. Rynek ten tworzą banki komercyjne, banki spółdzielcze, spółdzielcze kasy oszczędnościowo kredytowe, a także inne instytucje finansowe świadczące usługi w tym zakresie.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Najbardziej popularnymi instrumentami finansowymi na rynku pieniężnym są bony skarbowe, bony pieniężne i certyfikaty depozytowe. Mają one charakter dłużny, czyli w zasadzie są formą pożyczania kapitału. Na rynku kapitałowym również znajdziemy instrumenty dłużne, takie jak obligacje czy listy zastawne, a także instrumenty udziałowe, czyli takie, które sprawiają, że posiadacz staje się udziałowcem podmiotu będącego emitentem danego papieru wartościowego. Do udziałowych instrumentów rynku kapitałowego zaliczamy m.in. akcje, prawa poboru, jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne. Wśród instrumentów pochodnych znajdziemy wspomniane już kontrakty terminowe i opcje.

Bony skarbowe to krótkoterminowe papiery dłużne emitowane przez rząd danego państwa. W Polsce mają one wartość nominalną 10 000 zł i są emitowane na okres od 1 do 90 dni lub od 1 do 52 tygodni. Bony mają charakter dyskontowy. Oznacza to, że nie dają odsetek, ale zarabiamy w ich przypadku na różnicy pomiędzy ceną zakupu a wartością nominalną bonu. Kupujemy bon taniej, niż wynosi jego wartość nominalna. Bardzo podobnym instrumentem są bony pieniężne. W zasadzie jedyną główną różnicą jest emitent. Jest nim w tym przypadku bank centralny, a więc u nas w Polsce Narodowy Bank Polski. Certyfikaty depozytowe są z kolei instrumentami finansowymi emitowanymi przez banki komercyjne i mogą dawać odsetki.

Akcje są papierem wartościowym łączącym w sobie prawa o charakterze majątkowym i nie majątkowym wynikające z uczestnictwa akcjonariusza w spółce akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej. Akcje mogą być imienne lub na okaziciela, aportowe, czyli takie, które otrzymujemy, gdy wniesiemy do spółki majątek rzeczowy, a nie gotówkę, uprzywilejowane albo nieme, czyli takie, które nie dają prawa głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Prawo poboru to instrument finansowy, który oznacza prawo posiadacza akcji spółki do zakupu akcji nowej emisji po ustalonej cenie. Inaczej mówiąc, jest to prawo, które otrzymują aktualni akcjonariusze spółki, do zakupu po specjalnej cenie nowych akcji, które planuje wyemitować spółka.

Jednostki uczestnictwa to tytuły prawne do udziału w aktywach netto otwartych funduszy inwestycyjnych lub funduszy inwestycyjnych otwartych specjalistycznych. Z kolei certyfikaty inwestycyjne to papiery wartościowe emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte. Stanowią udział w zamkniętym funduszu inwestycyjnym.

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

Obligacje to papiery wartościowe, których emitent stwierdza, że jest dłużnikiem obligatariusza, czyli osoby, która kupiła obligacje. Emitent zobowiązuje się wobec obligatariusza do spełnienia określonego świadczenia. Obligacje należą do kategorii dłużnych instrumentów finansowych. Posiadanie obligacji nie czyni z nas współwłaściciela spółki. Obligacje mogą być zerokuponowe, czyli takie, które nie dają odsetek, kuponowe o stałym lub zmiennym oprocentowaniu lub indeksowane np. wskaźnikiem inflacji.

Listy zastawne to również dłużne papiery wartościowe. Są emitowane przez banki hipoteczne, które prowadzą działalność polegającą na udzielaniu kredytów zabezpieczonych hipoteką. Banki te emitują listy zastawne aby pozyskać dodatkowe środki finansowe. Zabezpieczeniem dla listów zastawnych są wierzytelności pochodzące z udzielonych przez bank kredytów. Tak więc banki płacą inwestorom, którzy kupili listy zastawne, odsetki, a odsetki te pochodzą z rat kredytów spłacanych przez kredytobiorców.

Kontrakty terminowe to przykład instrumentów pochodnych. Jest to umowa między dwoma stronami, w której nabywca kontraktu zobowiązuje się kupić dany instrument bazowy, a sprzedawca kontraktu zobowiązuje się sprzedać ten instrument bazowy w określonym czasie w przyszłości i po z góry ustalonej cenie wykonania transakcji. Mówimy, że kupujący kontrakt zajmuje pozycję długą, a sprzedający kontrakt zajmuje pozycję krótką. Instrumentem bazowym mogą być zarówno inne instrumenty finansowe, takie jak akcje czy obligacje, mogą nim być też waluty, stopa procentowa, indeks giełdowy albo fizyczne towary jak ropa, złoto czy miedź. Wymienione aktywa nie wyczerpują katalogu potencjalnych instrumentów bazowych.

Opcje również są instrumentem pochodnym. Dają one nabywcy prawo zakupu lub prawo sprzedaży określonego instrumentu bazowego w ustalonym terminie w przyszłości i po ustalonej cenie. Prawo zakupu dają opcje kupna, tak zwane opcje call, a prawo sprzedaży dają opcje sprzedaży, tak zwane opcje put. Nabywca opcji decyduje, czy będzie wykonywać przysługujące mu prawo. Natomiast wystawca, czyli sprzedający opcje, musi się do tej decyzji dostosować.

Gdzie znajdziemy poszczególne instrumenty finansowe? Na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie handluje się akcjami i prawami do akcji, jednostkami

Projekt pt. *Młodzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

uczestnictwa w funduszach ETF, kontraktami terminowymi (na indeksy giełdowe, waluty USD, EUR, GBP, CHF oraz na akcje), a także opcjami na indeks WIG20. Funkcjonuje też rynek NewConnect. Jest to tak zwany alternatywny system obrotu i na nim znajdziemy akcje i prawa do akcji spółek mniejszych niż na Głównym Parkiecie warszawskiej giełdy. Z kolei obligacje i listy zastawne znajdziemy na rynku Catalyst.

Inwestycje zawsze wiążą się z ryzykiem. Nigdy nie mamy pewności, że zrealizujemy założoną stopę zwrotu. Ryzyko na rynku finansowym traktujemy właśnie jako zmienność stóp zwrotu. Im większa zmienność, tym większa nieprzewidywalność naszych przyszłych wyników finansowych. Mierzymy je statystycznymi miarami: wariancją i odchyleniem standardowym. Im większe ryzyko, tym większa potencjalna stopa zwrotu, bo uwzględnia rekompensatę za to wysokie ryzyko (premię za ryzyko). Ale też oczywiście im większe ryzyko, tym większe możliwe straty.

Należy pamiętać, że nie da się jednocześnie minimalizować ryzyka i maksymalizować stopy zwrotu. Nie jest to możliwe matematycznie. Tak więc inwestując szukamy albo takich aktywów, które dadzą nam najwyższą oczekiwaną stopę zwrotu przy danym, założonym, akceptowanym przez nas poziomie ryzyka, albo szukamy takich aktywów, które przy danej oczekiwanej stopie zwrotu charakteryzują się jak najmniejszym ryzykiem. Więc albo maksymalizujemy stopę zwrotu, albo minimalizujemy ryzyko.

PODSUMOWANIE

Oszczędności i inwestycje to dwie strony tego samego medalu. W gospodarce oszczędności jednego podmiotu zamieniają się w inwestycje drugiego. Trzymając swoje oszczędności na lokacie w banku umożliwiamy innemu podmiotowi, który potrzebuje kapitału, wzięcie kredytu i podjęcie inwestycji. Sama lokata bankowa jest już dla nas formą inwestycji, bo zamiast korzystać z naszych pieniędzy dzisiaj, wykorzystujemy je w taki sposób, aby uzyskać w przyszłości nieco wyższą kwotę. Pamiętajmy jednak, że każda inwestycja wiąże się z ryzykiem i nawet wydawałoby się najbezpieczniejsze formy inwestowania nie gwarantują przyszłego zysku.

Projekt pt. *Młdzieżowy Uniwersytet Ekonomiczny* realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, nr umowy: POWR.03.01.00-00-T220/18. Kwota dofinansowania ze środków europejskich: 2 505 178,95 zł. Całkowita wartość projektu to 2 972 447,73 zł.

LINKI DO ŹRÓDEŁ INTERNETOWYCH

1. GPW, Rynek finansowy w Polsce,
https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/Rynek_finansowy_w_Polsce.pdf
2. GUS,
https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5516/1/131/1/wskazniki_koniunktury_konsumenckiej.xlsx
3. GUS, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/koniunktura/koniunktura/koniunktura-konsumencka-luty-2020-roku,1,84.html>.
4. Polski Fundusz Rozwoju, Comiesięczne zestawienie informacji o oszczędnościach Polaków - styczeń 2024 r., <https://pfr.pl/ekspertyzy-ekonomiczne/comiesieczne-zestawienie-informacji-o-oszczednosciach-polakow-styczen-2024-r.html>
5. Polski Fundusz Rozwoju, Comiesięczne zestawienie informacji o oszczędnościach, Grudzień 2021, <https://pfr.pl/ekspertyzy-ekonomiczne/comiesieczne-zestawienie-informacji-o-oszczednosciach-polakow-grudzien-2021.html>

